Raadsinformatiebrief

Van	Burgemeester en Wethouder/Burgemeester	Zaak nr.	1355208
Aan	Gemeenteraad	RIB nr.	2023-77
Portefeuillehouder	N.G.T. van Voorden	Datum	28 september 2023
Informatie bij	Aldo Kivits	Tel. nr.	06 53843988

Onderwerp
Stand van zaken Gezond en Actief Leven Akkoord en Integraal Zorgakkoord in Hilversum

Kernboodschap
Voor de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord en het Sportakkoord II is voor gemeenten een budget beschikbaar gesteld middels een Brede Specifieke Uitkering (SPUK). Om aanspraak te mogen maken op de middelen voor 2024, 2025 en 2026 moet voor 30 september een plan van aanpak worden ingediend. Op 19 september j.l. hebben wij het Hilversumse Plan van Aanpak Brede SPUK (bijlage 1) vastgesteld en ingediend als aanvraag voor de SPUK-middelen. Ook zijn er (regionale) ontwikkelingen rondom het Integraal Sportakkoord waar we u graag over informeren.

Aanleiding
GALA
In het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) hebben de VNG, GGD, Zorgverzekeraars en het ministerie van VWS afspraken gemaakt op het gebied van gezondheid en welbevinden. Doel is het bevorderen en behouden van de fysieke en mentale gezondheid vanaf de eerste duizend dagen van een kind, waarbij speciale aandacht uitgaat naar mensen in kwetsbare situaties. Met het GALA kan de verschuiving van ZZ (ziekte en zorg) naar GG (gezondheid en gedrag) worden gerealiseerd, zoals in onze sociale visie ‘ Wij zijn Hilversum’ staat beschreven.

Het GALA streeft naar de volgende doelstellingen:

- Terugdringen gezondheidsachterstanden
- Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten
- Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis
- Een gezonde leefstijl
- Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
- Vitaal ouder worden

Cultuurdeelname kan hierbij van betekenis zijn: Het verbindt mensen met elkaar, vergroot hun veerkracht en draagt bij aan persoonlijke ontwikkeling.
De gezondheidseffecten van cultuurdeelname worden steeds beter in kaart gebracht. Ook de fysieke leefomgeving is van belang: Een omgeving die groen is en uitnodigt tot bewegen zorgt voor gezondere en gelukkigere inwoners, die elkaar ontmoeten in de buitenruimte.

Sportakkoord II
Het Hooflijnen Sportakkoord II ' Sport Versterkt' (Sportakkoord II) bevat ambities en kaders over de richting die we in Nederland op willen met de sportsector. De VNG, Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), NOC*NSF, Platform Ondernemende Sport (POS) en het ministerie van VWS hebben samengewerkt aan dit akkoord, waarmee de volgende ambities moeten worden gerealiseerd:

1. Het verstevigen van het fundament van de sport
2. Het vergroten van het bereik van de sport
3. Meer betekenis geven aan de sport

Deze ambities worden gerealiseerd aan de hand van 10 afspraken op hoofdlijnen:

1. Meer inwoners en sportaanbieders bij het Sportakkoord betrekken
2. Er moet samenhang zijn met de onderdelen uit het GALA
3. Er is één loket voor clubondersteuning
4. De Brede Regeling Combinatiefuncties wordt zo effectief mogelijk benut
5. Een sociaal veilige sport moet vanzelfsprekend zijn
6. De kwaliteit in de sportsector moet omhoog
7. De samenhang tussen breedtesport en topsport wordt vergroot
8. Er wordt ingezet op 'hotspots', met in totaal 100 plekken waar de ambities van het Sportakkoord II worden waargemaakt
9. Data wordt benut voor beleid en uitvoering
10. Er wordt samengewerkt aan een toekomstbestendige sportinfrastructuur

Financiering via Brede SPUK
De financiering van het GALA en het Sportakkoord II is vormgegeven in een Brede Specifieke Uitkering (SPUK). Er is voor gemeenten geld beschikbaar bij in totaal 15 onderdelen op de thema's sport- en beweegstimulering, cultuurparticipatie, gezondheidsbevordering en het versterken van de sociale basis. De onderdelen zijn deels reeds langer lopende programma's en regelingen, zoals de Brede Regeling Combinatiefuncties (waaronder de buurtsport- en cultuurcoach), Kansrijke Start en Eén tegen Eenzaamheid. Deels gaat het om nieuwe zoals valpreventie, de aanpak van overgewicht, gezonde leefomgeving en mentale gezondheid.

In totaal komt Hilversum op basis van de SPUK-regeling in aanmerking voor € 5.600.742. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

2023 € 1.488.055
2024 € 1.472.621
2025 € 1.472.621
2026 € 1.167.445

Voor de Brede Regeling Combinatiefuncties, Kansrijke Start en Eén tegen Eenzaamheid ontvingen we voorheen al middelen via de Algemene Uitkering of via een andere Specifieke Uitkering. Dat verloopt vanaf 2023 via de SPUK.
Om aanspraak te maken op de middelen voor 2024, 2025 en 2026, moet iedere gemeente een integraal plan aanpak indienen. Dit plan van aanpak hebben wij op 19 september j.l. vastgesteld en ingediend als aanvraag. In het plan van aanpak staan activiteiten die bijdragen aan de door uw raad vastgestelde plannen.
U heeft beleid vastgesteld op het gebied van Sport en bewegen, cultuur en het sociaal domein, zoals de Sociale Visie Wij Zijn Hilversum, het cultuurbeleid Momentum, de kadernota's Jeugd en Wmo en de Omgevingsvisie. Ook zijn er diverse nota's en beleidsplannen in ontwikkeling, zoals de nieuwe Sport- en Beweegnota en de beleidsplannen Jeugd en Wmo. Bij het Plan van Aanpak is zoveel mogelijk aangesloten bij wat er al was.

De middelen uit de Brede SPUK regeling zullen zoveel mogelijk worden aangewend om activiteiten uit onze bestaande visies en plannen te intensiveren en om ontwikkelingen te financieren die bijdragen aan de doelen uit die plannen. Er staat geen nieuw beleid in het Plan van Aanpak.

Cofinanciering Brede Regeling Combinatiefuncties
Voor de Brede Regeling Combinatiefuncties (één van de 15 onderdelen van de Brede SPUK) geldt dat er met betrekking tot de financiën sprake is van cofinanciering. Dit geldt voor alle andere onderdelen expliciet niet. De cofinanciering voor de Brede Regeling Combinatiefuncties houdt in dat het Rijk 40% van de kosten dekt voor bijvoorbeeld buurtsportcoaches of cultuurcoaches. Gemeenten organiseren de overige 60%, binnen de financiële mogelijkheden die zij hebben. Dit geldt in het bijzonder voor de periode vanaf 2026, wanneer een nieuwe financieringssystematiek moet worden ingevoerd. In de Brede SPUK is voor de gemeente Hilversum door het Rijk ongeveer € 444.000 beschikbaar gesteld. We onderzoeken de nut en noodzaak om tot en met 2026 de cofinanciering verder aan te vullen tot een maximum van € 666.000. In 2023 cofinanciert de gemeente een bedrag van € 270.000. In 2024 stijgt dit naar € 370.000 (Kadernota 2023). Hiermee is de huidige inzet van buurtsportcoaches en cultuurcoaches geborgd voor de komende jaren, en deze kan volgend jaar verder worden uitgebreid.

IZA
Het Integraal Zorgakkoord “Samen werken aan gezonde zorg” (IZA) heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Om dit te realiseren zijn afspraken gemaakt tussen onder anderen het ministerie van VWS, ziekenhuizen, de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) en de ouderenzorg. Aanleiding hiervoor is dat de toegang tot zorg op dit moment niet gelijk is voor iedereen, de kwaliteit van de zorg sterk onder druk staat, en we het risico lopen dat de zorg in 2040 onbetaalbaar wordt. Om de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar te houden zijn een aantal uitgangspunten geformuleerd:

- Aantoonbaar doen wat het beste is voor de patiënt;
- Zorg wordt met en rondom de patiënt georganiseerd;
- De juiste zorg op de juiste plek;
- Gezondheid staat centraal, in plaats van ziekte;
- Een prettige werkomgeving.

In de regio Gooi en Vechtstreek wordt de samenwerking rondom IZA vormgegeven onder de naam Gezond Gooi (voorheen Leidende Coalitie).

Financiering via SPUK IZA
Tot en met 2026 is er jaarlijks € 150 miljoen beschikbaar voor gemeenten, om daarmee de IZA-doelstellingen te behalen. Voor de regio Gooi en Vechtstreek is er tot en met 2026 ruim € 1,7 miljoen per jaar beschikbaar. Deze middelen moeten worden aangewend om regionale samenwerking te versterken, tussen gemeenten onderling maar ook bijvoorbeeld met zorgverzekeraar, ziekenhuis, huisartsen en de GGZ. Ook wordt het regiobeeld en het regioplan (zie hieronder) bekostigd uit deze regionale IZA-gelden. Eén gemeente per regio wordt aangewezen om de middelen aan te vragen, te beheren en te verantwoorden. In de regio Gooi en Vechtstreek is Hilversum aangewezen als “mandaatgemeente”. Hilversum vraagt de middelen aan, beheert de middelen en legt hierover verantwoording af, namens de anderen gemeenten in de regio.

Regioplan IZA
Iedere regio is verplicht om een Regiobeeld en een Regioplan op te stellen, waarmee de doelstellingen uit het IZA behaald kunnen worden.
In het *Regiobeeld* (opgeleverd 30 juni 2023) wordt inzicht gegeven in de verwachte zorgvraag en het verwachte zorgaanbod in de regio. Ook beschrijft het regiobeeld de implicaties voor de toegankelijkheid van de zorg in de regio.

U kunt het regiobeeld inzien via https://www.dejuistezorgopdejuisteplek.nl/regio/regiobeelden-/#t-gooi. Het regiobeeld is ook toegestuurd ter voorbereiding op het Regiopodium van 11 september 2023. Uit het Gooise regiobeeld kwamen een aantal hoofdlijnen naar voren:

- De demografische druk neemt fors toe en het mantelzorgpotentieel halveert
- Veel inwoners voelen zicht ernstig eenzaam en veel inwoners hebben moeite met rondkomen
- Stijging van ouderdom-gerelateerde zorgvragen in alle sectoren
- Zorgen over mentale gezondheid, met name bij jongeren en jongvolwassenen
- Er is een zeer krappe arbeidsmarkt en de druk neemt toe.

Deze hoofdlijnen worden in de meeste regio's herkend, en komen ook in de Gooi en Vechtstreek bekend voor. De hoofdlijnen worden aangepakt aan de hand van de volgende vier lijnen:

1. Van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag
2. Meer focus op inwoners die kwetsbaar zijn
3. Kritisch kijken naar toegevoegde waarde
4. Beter gebruik maken van bestaande capaciteit

Deze lijnen moeten de komende maanden verder worden uitgewerkt tot een *Regioplan*. In dit plan komen de belangrijkste veranderopgaven voor de regio. Het Regioplan bevat een overzicht van deze belangrijkste opgaven, maar ook van de afspraken die er in de regio tussen alle (zorg)partijen worden gemaakt. Deze plannen moeten worden vertaald naar een werkagenda. Het Regioplan moet uiterlijk 31 december 2023 worden aangeleverd.

Het Integraal Zorgakkoord gaat met name over de transformatie van de tweede- en eerstelijnszorg. Gemeenten hebben daarin een ondersteunende en faciliterende rol. In het regioplan komt geen nieuw gemeentelijk beleid, maar worden met name samenwerkingsafspraken tussen zorgpartijen en gemeenten vastgelegd.

Consequenties

Door het vaststellen van het plan van aanpak Brede SPUK en dit in te dienen als aanvraag voor 2024, 2025 en 2026 ontvangt de gemeente Hilversum middelen om het Gezond en Actief Leven Akkoord en het Sportakkoord II uit te voeren. Door de regionale samenwerking binnen Gezond Gooi wordt integraal gewerkt aan het Regioplan, dat de komende jaren als basis dient voor de uitvoering van het IZA in de Gooi en Vechtstreek. Hiermee streven we naar een gezonde generatie in 2040, en een zorgstelsel waarin de zorg in 2040 goed, toegankelijk en betaalbaar is.

Vervolg

Het plan van aanpak moest uiterlijk 30 september 2023 worden aangeleverd aan een kerngroep van de VNG en VSG. Dit hebben wij inmiddels gedaan. Nadat het plan is ingediend ontvangen we een advies van de kerngroep over het plan. Uiteindelijk sturen we het plan, inclusief positief advies van de kerngroep, vóór 31 oktober op naar de Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (DUS-I). Uiterlijk 31 december 2023 ontvangen we een besluit over het plan van aanpak, en weten we of we voor 2024 en verder aanspraak mogen maken op alle middelen voor de Brede SPUK. Daarmee kunnen we de activiteiten op het gebied van sport, bewegen, cultuur en gezondheid uitvoeren.

Voor het Integraal Zorgakkoord geldt dat de regio Gooi en Vechtstreek tot 31 december 2023 heeft om een Regioplan op te stellen.

De komende maanden wordt er in diverse ambtelijke en bestuurlijke werkgroepen en netwerken samengewerkt om dit mogelijk te maken. In december zullen wij u informeren over de uitkomsten van dit traject.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
mr. C.P. Torres Barrera	dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n): 1. Plan van Aanpak Brede SPUK

Deze raadsinformatiebrief is digitaal beschikbaar op internet onder “Vergaderstukken”, B en W-vergadering van 19 september 2023.